

Jóla FRÉTTABRÉF BSSL

EFNI BRÉFSINS:

Hrossaræktendur	1
Skil á veiðiskýrslum	2
Folaldaskýrslur	2
Fóðrun ungfálfa	3
Námskeið - Erfðir hrossalita	3
Af hauststarfinu í sauðfjárrækt 2006	4
Vaxtahækkun liborvaxta	8
Er raunhæft að tvöfalda mjólkurframleiðslu á Íslandi á næstu árum ? Málþing 31. janúar 2006	8
Hæstu hrútar í BLUP	9
Tilboð í endurfjármögnun	10
Einstaklingsmerkingar nautgripa og gripagreiðslur	11

Hrossaræktendur munið að panta DNA-greiningu!

Hafist verður handa eftir áramót við að safna DNA sýnum úr ræktunarhryssum og efnilegum mertrippum. Eins og áður hefur verið kynnt greiðir stofnverndarsjóður greiningu á sýnum fyrir hryssur sem náð hafa 7,50 eða meira í kynbótadómi. Sjálfsagt spyrja margir hvers vegna DNA-greining. Það er til þess að safna upplýsingum um DNA þeirra hrossa sem eru þátttakendur í ræktunarstarfinu. Í dag er víða krafist sýnatöku eigi hross að fást skráð í ættbækur og stóðhestar fá ekki notkunarfeyri nema vera ætternisgreindir. Talsvert hefur verið um það héraðslendis að seljendur hafa lent í vandræðum ef annað foreldrið hefur verið fallið og sumir brugðið á það ráð að grafa upp dauð hross til að ná úr þeim lífsýnum. Æskilegt er að taka fyrir ákveðnar sveitir í einu þannig spara megi akstur og tíma. Þeir sem hafa áhuga á sýnatöku panti í síma 480 1800 eða á netfanginu halla@bssl.is fyrir 22. desember nk. Styrkurinn frá Stofnverndarsjóði er bundinn því skilyrði að sýnatöku sé lokið fyrir 1. mars. Hringið því strax og pantið.

Jólaeveður,
Halla Eygló Sveinsdóttir

*Búnaðarsamband Suðurlands
sendir öllum bestu jóla- og nýárskveðjur.
Þökkum samstarfið á
árinu sem er að líða.*

Skil á veiðiskýrslum yfir lax- og silungsveiði

Nú að veiðitíma loknum eru veiðiréttarhafar eða aðrir þeir sem hafa umsjón með skráningu á veiði lax- og silungs beðnir um að senda veiðiskýrslurnar til Veiðimálastofnunar sem allra fyrst. Senda má ljósrit af veiðiskýrslum.

Samkvæmt fyrstu bráðabirgðatölum var stangveiðin á laxi á landinu öllu árið 2005 um 53.500 laxar sem er um 7.600 löxum meiri veiði en var á árinu 2004. Þetta er mesta laxveiði á stöng í íslenskum ám sem skráð hefur verið. Vaxandi hluti stangveiddra laxa er sleppt aftur eftir að þeir hafa tekið agn. Ef reiknað er með sama hlutfalli og árið 2004 má ætla að um 8.500 laxar í veiðitölum ársins 2005 hafi ekki verið dregnir á land. Um 7.000 laxar voru veiddir í net sumarið 2005 sem er álíka fjöldi og var á sl. ári en þá veiddust 6.742 laxar í net. Í stangveiði munar miklu um aukningu á veiði á Vesturlandi og í Rangánum en samkvæmt bráðabirgðatölum veiddust um 7.000 laxar í Rangánum en árið 2004 veiddust þar 6.141 lax. Veiði í Rangánum byggir að mestu leyti á endurheimtum laxi úr sleppingum gönguseiða sem þar hafa verið stundaðar frá árinu 1990. Tölur um silungsveiði liggja ekki fyrir en í Veiðivötnum var ágætisveiði af urriða og bleikju. Á stöng veiddust 9.943 urriðar og 6.823 bleikjur, þetta er næstmesti affli sem dreginn hefur verið á stöng úr vötnunum.

Fyrir veiðitíma hvers árs sendir Veiðimálastofnun veiðibækur og eyðublöð til skráningaraðila. Flestir stangveiddir fiskar eru einstaklingskráðir og gefur það miklar upplýsingar. Fiskar eru færðir til bókar með upplýsingum um veiðidag, veiðistað, tegund, kyn, þyngd og lengd eins og dálkarnir í veiðibókinni segja til um. Fiskar úr stangveiði sem sleppt er aftur eru gjarna lengdarmældir þar sem auðveldara er að bregða á þá máli en vög.

Skráning laxveiði hér á landi er með því besta sem gerist hjá laxveiðipjóðum en enn vantar nokkuð á að skráning silungsveiði sé fullnægjandi. Hún hefur þó batnað og er víða með sama hætti og laxveiðiskráning (einstaklingsskráning). Verðmæti og eftirspurn eftir silungsveiði hefur farið vaxandi á undanförunum árum en víða eru ónýttir möguleikar.

Skráning veiði er mikilvæg við að fylgjast með þeim breytingum sem á fiskstofnum verða svo hægt sé að nýta þá á sem skynsamlegastan hátt og er veiðiskráning einnig oftlega notuð til að meta verðmæti veiða hvort sem er til útleigu eða til að skipta arði milli veiðiréttareigenda.

Til að auðvelda samskipti við veiðiréttarhafa er þess hér með óskað að fá netföng þeirra sem hafa umsjón með skráningu veiðinnar. Það má færa inn á kápu veiðibókarinnar eða að senda til Veiðimálastofnunar á netföng: gudni.gudbergsson@veidimal.is eða sudurlandsdeild@veidimal.is

Veiðiskýrslurnar sendist til Veiðimálastofnunar Sudurlandsdeild Austurvegi 1, 800 Selfoss, eða Veiðimálastofnunar Vagnhöfða 7, 110 Reykjavík. Þær má einnig senda í bréfasíma: 480 1818 eða á netfang: sudurlandsdeild@veidimal.is

Guðni Guðbergsson og Magnús Jóhannsson

Folaldaskýrslur

Þessa dagana eru Bændasamtök Íslands að senda út folalda- og afdrifaskýrslur fyrir árið 2005. Búnaðarsambandið hefur tekið að sér að sjá um skráningu á öllum hrossaræktarskýrslum fyrir Bændasamtök Íslands þannig ræktendum er bent á að senda skýrslurnar sem fyrst til Búnaðarsambandsins. Helstu atriðin sem valda oft vandræðum við skráningu á skýrslunum í Feng eru eftirfarandi:

- Eigendaskipti eru í ólagi. Mjög algengt er að skrifað sé inn á folalda- eða afdrifaskýrslu „hryssan hefur verið í minni eigu í nokkur ár viltu vinsamlegast færa hana yfir á mitt nafn“. **Eigendaskipti verða að berast skriflega frá þeim sem er skráður eigandi í Feng.**
- Upplýsingar um fyljun skal skrá á fyljunarvottorð og þau verða að vera undirrituð af umsjónarmanni stóðhests, einnig verður að koma fram hvenær hryssan var hjá viðkomandi stóðhesti. Að öðrum kosti er vottorðið ógilt.
- Á folaldaskýrslum er uppruni stóðhests oft ekki ljós heldur stendur eingöngu nafn stóðhestsins á skýrslunni t.d. Stjarni og ekki er nokkur leið að vita hvaða hest um ræðir.
- Á afdrifaskýrslum er hægt að hafa eigendaskipti en alltof oft vantar kennitölu kaupandans. Hún verður að koma fram svo hægt sé að skrá nýjan eiganda.

Hafið þessi atriði endilega í huga við útfyllingu á skýrslunum þannig þetta gangi allt sem auðveldast fyrir sig í skráningu. Að gefnu tilefni skal það tekið fram að hryssueigendur bera ábyrgð á því að fangvottorð skili sér. Í sumum tilvikum skila umsjónamenn stóðhesta inn stóðhestaskýrslu en þeim ber ekki skylda til þess. Annað varðandi skýrsluhaldið sem rétt er að hafa nokkur orð um er afdrif fangs. Margir gera eingöngu grein fyrir hvað verður um fang ef folald fæðist. Það er hins vegar mikilvæg til að fá vitneskju um frjósemi að vita hvort hryssunni var haldið eða hún hafi verið geld. Endilega látið þessar upplýsingar koma fram.

Þeir sem enn eru að rækta undan hryssum sem eru ógrunnskráðar ættu að drífa í að kippa því í liðinn, hægt er að fá aðstoð við að byrja í skýrsluhaldinu hjá Búnaðarsambandinu í síma 480 1800 eða á skrifstofunni. Einnig er sjálfsagt að aðstoða þá sem þegar eru þátttakendur í skýrsluhaldinu við að fylla út skýrslurnar.

Halla Eygló Sveinsdóttir

Fóðrun ungválfá

Í tengslum við verkefnið ÁTAK-MJÓLK hafa undirritaðir farið á allmarga bæi víða um Suðurland. Í heimsóknunum er farið yfir gátlista sem hjálpar okkur ráðunautum að kynna því hvernig fóðrun er háttáð á viðkomandi bæ. Í kjölfarið skrifum við niður á s.k. aðgerðablað - þær athugasemdir sem við höfum varðandi fóðrunina - ef okkur sýnist ástæða til.

Eitt af þeim atriðum sem við finnum að of víða er fóðrun og umhirða ungválfá. Það er kunn staðreynd að á fyrstu mánuðunum er vaxtarhraði kálfsins hvað mestur. Það er því mjög mikilvægt fyrir bóndann að notfæra sér þessa staðreynd - hvort sem um er að ræða kvígu- eða nautkálfa. Í þessu sambandi er rétt að minna á að kvíga sem á að bera um 24 mánaða aldurinn þarf að vaxa að meðaltali um 550 grömm á dag! Til að ná þessu þarf að vera markviss fóðrun allan uppvöxtinn.

Þau atriði sem skipta mestu máli varðandi vaxtarhraðann er rýmið sem kálfurinn fær og fóðrun hans.

- **Rými.** Of algengt er að ungválfum sé ætlað of lítið rými. Séu ungválfar hafðir í einstaklingsstíum er lágmark að hver stífa sé 1,2 m² að innanmáli. Þessi stærð á stíu dugar að hámarki til 3ja mánaða aldurs. Gripir í hópstíu á rimlum þurfa sama rými og síst minna ef þeir eru á hálm! Of mikil þrengsli minnka hreyfigetu kálfa, fóðurnýtingu og þar með vaxtargetu, auk þess að skapa leiða. Miklu skiptir að umhverfi kálfanna sé þurr og loftgott.
- **Vatn í fóðri ungválfá.** Kálfar eiga frá fyrsta degi að hafa aðgengi að fersku vatni. Drykkjarventlar gefa ferskara vatn en brynningarkollur. Gæta þarf að því að ventlarnir séu af réttri stærð og í réttri hæð fyrir kálfana.
- **Mjólki í fóðri ungválfá.** Broddmjólk er kálfum lífsnauðsynleg þar sem ólíkt flestum öðrum spendýrum taka kálfar upp mótefni gegn sjúkdómum úr broddmjólkinni en ekki gegnum fylgju. Þetta vita bændur og virða í öllum tilvikum. Þá er kálfum alltaf gefin einhver mjólk eða mjólkurduft. Helsta athugasemdin hvað varðar mjólkurfóðrunina er hve lengi hún er gefin. Flestir eru að gefa mjólk til u.þ.b. 3ja mánaða aldurs en einnig þekkist að kálfar séu að fá mjólk til 5, jafnvel 6 mánaða aldurs. Í heimsóknum okkar höfum við bent á að það sé fullnægjandi, og í raun betra fyrir kálfana sjálfa, að þeir hætti á mjólk við 2ja mánaða aldur enda hafi þeir haft og munu áfram hafa gott aðgengi að próteinríku kjarnfóðri, helst af öllu ungválfaköggjum. Með því að láta kjarnfóður taka við af mjólkurgjöfnni þetta snemma vinnst tvennt. Í fyrsta lagi kemur lítið ef nokkurt bakslag í vaxtarhraðann þar sem aukið át á kjarnfóðri við hæfi tekur við beint af mjólkurgjöfnni.

Í öðru lagi verður kálfnum minna um fóðurbreytinguna á þessum aldri og því ekki alltaf að kalla eftir mjólkinni.

- **Bygg í fóðri ungválfá.** Ungválfar hafa ekkert með súrsað eða própíonsýrt bygg að gera. Í kálfaköggjum er fullnægjandi magn af orku í formi byggs og máis en auk þess töluvert af fiskimjöli og sojamjöli sem prótein-gjafa. Kálfar á fyrstu vikum og mánuðum ævinnar þurfa fyrst og fremst prótein - ekki orku. Prótein er byggingarefni vöðva og því skal gefa kálfum próteinríkt kjarnfóður eins og áður segir!
- **Hey í fóðri ungválfá.** Ungválfar nýta sér ekki hey að neinu gagni fyrr en þeir eru orðnir um mánaðargamlir. Frjáls aðgangur að kjarnfóðri frá fyrstu dögum ævinnar eykur vöxt vambar- og þarmatota og flýtir fyrir möguleikum kálfsins á að nýta heyfóður. Velja skal handa kálfum þurrlegt og gott hey, ekki of gróft. Séu kálfar ljótir í hárum, vambmiklir en horaðir á hrygg er ástæðan mjög líklega of blautt fóður.

Sjá einnig greinina Uppeldi mjólkurkúa eftir Grétar Hrafn Harðarson dýralækni á www.bssl.is - Nautgriparækt - Fóðrun nautgripa.

Jóhannes Hr. Símonarson
Runólfur Sigursveinsson

Námskeið Erfðir hrossalitanna

Staðsetning: Fundarsalur BSSL Selfossi

Tímasetning: 17. febrúar, kl. 10-16 og 24. febrúar, kl. 13-16

Lýsing: Fjallað verður um helstu hestalti sem þekkjast í íslenska hrossastofninum með myndasýningu og farið ítarlega í þekktar litaerfðir með dæmanotkun. Á námskeiðinu verður leitast við að svara eftirfarandi spurningum og mörgum fleiri: Er hægt að rækta vindótt? - Hvað eru miklar líkur á að fá einlitt undan tveimur skjóttum? - Hvernig er hægt að rækta leirljóst? - Hvernig erfið litförott? - Bleikálotta hryssan mín fór undir leirljósan hest, get ég fengið brúnt folald?

Leiðbeinandi: Guðrún Stefánsdóttir, kennari við Hólaskóla

Þátttökugjald: 15.300 kr (íbúar á lögbýlum fá styrk frá Framleiðnisjóði landbúnaðarins og greiða 8.150 kr).

Skráning fer fram hjá Hólaskóla

(s: 455 6300, netfang: solrun@holar.is)

eða hjá BSSL (s: 480 1800, netfang: halla@bssl.is).

Umsóknarfrestur: 31. janúar.

Af hauststarfinu í sauðfjárrækt 2005

Hrútasýningar 2005

Hauststörfin í sauðfjárrækt gengu vel fyrir sig og var lokið að mestu upp úr mánaðamótum október/nóvember. Lambaskoðanir hófust síðustu dagana í ágúst og skipulagðar sýningar hófust 15. september. Gimbraskoðanir og afkvæmarannsóknir hrúta fóru fram samhliða hrútaskoðunum eftir því sem bændur óskuðu eftir og tími leyfði. Með tilkomu samnings milli Búnaðarsambands Suðurlands og Búnaðarsambands Austur-Skaftafellinga sá Búnaðarsamband Suðurlands um skipulagningu sýninga í Austur-Skaftafellssýslu í samstarfi við bændur þar.

Að dómsstörfum komu Fanney Ólöf Lárusdóttir, Guðlaug Berglind Guðgeirsdóttir, Guðmundur Jóhannesson, Grétar Már Þorkelsson, Halla Eygló Sveinsdóttir, Haukur Bjarnason, Jón Viðar Jónmundsson, Oddný Steina Valsdóttir og Óðinn Örn Jóhannsson. Sólrún Ólafsdóttir sá um skráningar á dómum í tölvu. Óvenju margir komu að störfunum í haust en starfsmenn komu reyndar mismikið að störfunum. Á tímabili veitti ekki af þessum mannskap því á tímabili voru fjögur ómtæki í gangi og mikið skoðað á fáum dögum.

Fulldæmdir voru hátt í 2.800 lambhrútar, 677 veturgamlir

105A frá Fornustekkingum f. Jökull 04-124.

hrútar og milli 9-10.000 gimbrar. Þetta er aukning frá í fyrra sem skýrist með skoðunum í Austur-Skaftafellssýslu en einnig var aðeins aukning í hinum sýslunum þremur.

Fjórir sauðfjárræktarfundir voru haldnir 23. og 24. nóvember og var mæting nokkuð góð, um 140 manns mættu. Á fundunum var farið yfir niðurstöður hrútasýninga, stöðu Sauðfjarsæðingastöðvarinnar, niðurstöður afurðaskýrsluhaldsins 2004 auk þess sem hrútakostur Sauðfjarsæðingastöðvarinnar kynntur og Jón Viðar fór yfir ýmsan fróðleik. Endað var á verðlaunaveitingu. Verðlaunaðir voru 5-7 efstu hrútar með hæstu heildareinkunn í BLUP kynbótamati í hverri sýslu en fjallað er nánar um það annars staðar í fréttabréfinu. Einnig voru verðlaunaðir 10 efstu lambhrútar hverrar sýslu þar sem fyrst var raðað eftir samanlögðum stigum fyrir bak, malir og læri (BML). Ef lambhrútar voru þá jafnir var raðað eftir heildarstigum og síðan raðað eftir ómvöðva ef lambhrútar voru jafnir fyrir

BML og heildarstig. Hálfst stig var dregið af BML hjá einlembingum fæddum og gengnum.

Veturgamlir hrútar

Alls voru dæmdir 677 veturgamlir hrútar í sýslunum fjórum, þ.a. voru 134 í Austur-Skaftafellssýslu. Í Árnes-, Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu voru dæmdir 543, 52 fleiri en 2004. Mestur fjöldi dæmdra hrúta var í Skaftártungu (55), Kirkjubæjarhreppi (53) og Nesjahreppi (42). Meginpartur hrútanna fór í l verðlaun eða 99%.

53 frá Syðra-Velli, f. Áll 00-868.

Vænleiki hrúta var að meðaltali 84,1 kg, heldur minni en 2004. Þá voru hrútarnir að meðaltali 84,4 kg. Af þessum 677 hrútum voru 434 undan sæðingahrútum (65%), 387 undan þeim hyrndu og 47 undan þeim kollóttu. Tekið skal fram að í langflestum tilfellum eru heimahrútarnir undan eða út af sæðingahrútum. Af hyrndu hrútunum átti Hylur flesta syni 71, Lóði 62 og Dreitill 43. Af kollóttu hrútunum átti Sólon flesta syni 14 og Arfi 10. Hylur var að jafnaði að koma sterkastur út af sæðingahrútum.

Veturgamlir hrútar verða verðlaunaðir á fræðslufundum í sauðfjárrækt sem haldnir verða í mars n.k. og verður þá eins og síðast stigahæstu hrútunum fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri og raðað eftir útkomu fyrir sláturlömb.

Lambhrútar

Skoðaðir voru um 2.800 lambhrútar í sýslunum fjórum. Þar af voru 125 lambhrútar dæmdir á Ytri-Skógum vegna afkvæmarannsóknar fyrir Sauðfjarsæðingastöðina. Mikið úrval var af góðum hrútsefnum og margir sæðingahrútar að gefa mjög góð hrútsefni.

Af þessum 2.800 lambhrútum voru rétt tæpir 1.500 lambhrútar undan sæðingahrútum. Af hyrndu sæðingahrútum átti Frosti langflesta syni eða 234, þar á eftir komu Lóði 153, Týr 117 og Áll 101. Af kollóttu sæðingahrútum átti Ægir flesta eða 63, síðan komu Langidalur 47 og Glæsir 43.

Eins og fram hefur komið voru stigahæstu lambhrútarnir fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri (BML)

verðlaunaðir. Í sýslunum fjórum voru 163 lambhrútar með 36 stig eða meira fyrir BML og er það mikill fjöldi hátt stigaðra lambhrúta. Af þeim voru 90 undan sæðingahrútum (56%). Margir sæðingahrútar áttu 1-3 syni í þessum hópi en Frosti átti flesta syni 22, Áll 10, Týr 9, Moli 8, Grímur 6 og Hækil 5.

Í Austur-Skaftafellssýslu var efsti lambhrúturinn 105A frá Fornustekkingum undan Jökli 04-124 Hylssyni 01-883 og voru 7 af 10 efstu hrútunum frá Fornustekkingum sem er glæsilegt. Í Vestur-Skaftafellssýslu var efsti lambhrúturinn 1593 frá Búlandi undan Tý 02-929. Í Rangárvallasýslu voru verðlaunaðir 11 lambhrútar þar sem lambhrútarinn í 10.-11. sæti voru að stigast nánast nákvæmlega eins auk þess sem ómmælingin var nákvæmlega sú sama. Þannig að útilokað var að gera upp á milli þeirra. Af þessum 11 verðlaunalambhrútum voru sex frá Ytri-Skógum og lambhrútarinn 109 og 110 í 1. og 2. sæti eru fæddir þrílembingar og gengnir tveir. Þeir eru undan Hlekk 02-201 sem er sonarsonur Læks 97-843. Í Árnessýslu stóð efstur lambhrútur 53 frá Syðra-Velli undan Ál 00-868. Það verður spennandi að fylgjast með hvernig þessir hrútar og reyndar margir fleiri muni reynast í ræktunarstarfinu.

Allar töflur sem dreift var á fundunum er hægt að nálgast á heimasíðu Búnaðarsambandsins.

244A frá Fornustekkingum, f. Frosti 02-913.

110 frá Ytri-Skógum, f. Hlekkur 02-201.

Hæst dæmdu lambhrútar 2005

Austur-Skaftafellssýsla					
Sæti	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML
1	105A	Fornustekkingum	04-124 Jökull	87,0	37,0
2	244A	Fornustekkingum	02-913 Frosti	86,0	36,5
3	19	Hnappavöllum V	01-902 Seðill	84,5	36,5
4	255A	Fornustekkingum	03-213 Fjári	84,5	36,5
5	774A	Fornustekkingum	03-113 Opal	84,5	36,5
6	415A	Fornustekkingum	02-102 Kristall	85,5	36,0
7	10	Svínafell (GP)	97-843 Lækur	85,5	36,0
8	66A	Fornustekkingum	04-204 Frosti	85,5	36,0
9	11	Litla-Hofi	00-881 Eir	85,5	36,0
10	60B	Fornustekkingum	03-183 Gimsteinn	85,5	36,0

Vestur-Skaftafellssýsla					
Sæti	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML
1	1593	Búlandi	02-929 Týr	87,5	37,5
2	2892	Gröf	04-140 Jarl	86,5	37,0
3	2332	Borgarfelli	04-176 Fáni	86,5	37,0
4	1891	Gröf	00-868 Áll	86,0	36,5
5	3741	Borgarfelli	01-883 Hylur	86,0	36,5
6	3571	Borgarfelli	03-924 Kuldi	86,0	36,5
7	1620	Búlandi	03-139 Barði	85,5	36,5
8	49	Kerlingadal	98-876 Glæsir	86,0	36,0
9	600	Hraungerði	02-006 Tenór	86,0	36,0
10	1170	Búlandi	04-205 Svali	85,5	36,0

Rangárvallasýsla					
Sæti	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML
1	109	Ytri-Skógum	02-201 Hlekkur	87,0	37,5
2	110	Ytri-Skógum	02-201 Hlekkur	87,0	37,5
3	214	Ytri-Skógum	01-182 Hrani	86,0	37,0
4	27	Hvolsvelli (EV)	01-916 Ægir	85,5	37,0
5	158	Ytri-Skógum	02-201 Hlekkur	86,5	36,5
6	335	Ytri-Skógum	01-182 Hrani	86,0	36,5
7	236	Fossi	02-913 Frosti	85,5	36,5
8	41	Kirkjulæk	00-881 Eir	85,5	36,5
9	103	Teigi I	01-883 Hylur	85,5	36,5
10-11	418	Ytri-Skógum	03-221 Hafur	85,5	36,5
10-11	1229	Fitjamýri	02-913 Frosti	85,5	36,5

Árnessýsla					
Sæti	Númer	Nafn býlis	Faðir	Stig	BML
1	53	Syðra-Velli	00-868 Áll	86,5	37,5
2	5199	Heiðarbæ I	03-924 Kuldi	87,5	37,0
3	54	Móskógum	04-061 Bjartur	87,0	37,0
4	38	Þverspyrnu	02-906 Hækil	86,0	37,0
5	2	Hólmi	01-928 Grímur	86,0	37,0
6	244	Ósabakka II	Hulk	86,0	37,0
7	19	Tóftum	00-882 Moli	86,5	36,5
8	190	Þóróddsstöðum	03-223 Eyvi	85,5	36,5
9	8	Tóftum	01-928 Grímur	85,5	36,5
10	133	Þverspyrnu	01-379 Fannar	85,5	36,5

Frá fundinum í Pingborg. Parna má sjá, talið f.v.: Björn í Björk, Gróu á Ketilsstöðum, Bjarna á Póroddsstöðum, Þorstein á Syðra-Velli, Hörð á Böðmóðsstöðum, Kjartan í Austurey, Ásdísi á Stóra-Hálsi og Ingibjörgu í Björk.

Verðlaunahafar á fundinum í Pingborg, talið f.v.: Kristinn í Þverspyrnu, Þorsteinn á Syðra-Velli, Magnús í Oddgeirshólum, Sigurfinnur á Tóftum, Þórður á Stokkseyri, Jökull á Ósabakka og Vilhjálmur á Hlemmiskeiði.

Verðlaunahafar á fundinum í Heimalandi, talið f.v.: Sigurður í Skógum, Einar á Hvolsvelli, Ingimundur í Skógum, Erlendur í Skarði, Sigríður á Kaldbak, Tómas á Teigi, Guðni á Teigi, Baldur á Fitjamýri.

1593 frá Búlandi, f. Týr 02-929.

2892 frá Gröf, f. Jarl 04-140.

109 frá Ytri-Skógum, f. Hlekkur 02-201.

5199 frá Heiðarbæ, f. Kuldi 03-924.

ab
mjólk

LÉTT
DRYKKJAR
JÓGÚRT

abt-mjólk

STÓRI
DÍMÓN

LÉTT
JÓGÚRT
Íslenskur
MASCARPONE
rjómaostur

Létt & laggott

G-mjólk

Nýmjólk

Flóð
CAMEMBERT

SMS
SMASKUR

LÍFRÆN AB-MJÓLK

skyrís
DRYKKUR

skyrís

skyr

SKÓLA
JÓGÚRT

Rjómi

SMJÖR

Léttmjólk

Mysa

GULL
OSTUR

BIOMJÓLK

KÓKÓ
mjólk

jólaskyr

ÞÓÐA
JÓGÚRT

HRÓKUR

Undanrenna

ÓSKA
JÓGÚRT

Létt & laggott

RJÓMAOSTUR

KLIPA

Þykkmjólk

JÓLA
JÓGÚRT

Óskum félagsmönnum, starfsfólki og öðrum landsmönnum
gleðilegra jóla og farsæls nýárs
með þökk fyrir gott samstarf og viðskipti á árinu.

Vaxtahækkun liborvaxta

Þegar skoðuð er þróun liborvaxta í fimm gjaldmiðlum frá tímabilinu 4. janúar 2005 til 23. nóvember 2005 kemur í ljós að vextir hafa hækkað frá 13% til 70% í fjórum gjaldmiðlum.

Skoðaðir voru bandaríkjadollar, evra, sterlingspund, japanskt yen og svissneskur franki, en þessar myntir eru algengastar í myntkörfu hér á landi. Vextir hækkuðu mest á bandaríkjadollar, eða um 70,82%. Vextir í svissneskum frönkum um 36,85%, japanskt yen hækkaði um 23,53% og evra hækkaði um 13,75%. Aftur á móti lækkuðu vextir á sterlingspundi um 5,35%.

Talið er að liborvextir muni hækka enn frekar á næstu misserum.

Ef tekið er dæmi um algenga körfu þá er hlutfallið 40% evra, 30% dollar, 10% japanskt yen og 20% svissneskur franki. Mjög algengt er að sterlingspundi hafi verið sleppt í

3. mánaða liborvextir			
	Vextir 4. janúar 2005	Vextir 23. nóvember	Vaxtahækkun/ lækkun
	%	%	
Evra	2,1481	2,4435	13,75%
Dollar	2,5700	4,3900	70,82%
Sterlingspund	4,8800	4,6188	-5,35%
Japanskt Yen	0,0531	0,0656	23,53%
Svissneskur franki	0,7100	0,9717	36,85%
Meðalvextir	2,0723	2,4979	

körfunni en það er einmitt sú mynt sem vextir lækkuðu á, en þeir voru líka hæstir fyrir.

Eins og sést á mynd 2 hækkuðu vextir á þessari körfu um 36,5%, en þó ber að hafa í huga að það eru ekki nema 72 punktar.

Hlutfall í körfu	Vextir 4. jan. 2005	Vextir 23. nóv. 2005	Hækkun í % stigum	Hækkun í % stigum m/v körfu á tímabili	Vaxtahækkun	Hækkun m/v hlutfall	
Evra	0,40	2,148	2,444	0,295	0,118	13,75%	5,50%
Dollar	0,30	2,570	4,390	1,820	0,546	70,82%	21,25%
Japanskt Yen	0,10	0,053	0,066	0,013	0,001	23,53%	2,35%
Svissn. franki	0,20	0,710	0,972	0,262	0,052	36,85%	7,37%
100%					0,72		36,5%

Það er ekki tilviljun að mælt er með því að taka lán í evrum og dollurum ef á annað borð er tekið erlent lán. En eins og sést á mynd 3 voru tæp 65% af utanríkisviðskiptum við þessi lönd. Utanríkisviðskipti eru bæði þjónustu- og vöruviðskipti. Það vekur athygli að utanríkisviðskipti við japan eru aðeins 3,83% og er það í töluvert miklu ósamræmi við hlutfall yena í myntkörfum, tala nú ekki um þegar tekið er 100% yenalán.

Áhættuminnsta karfan er sú karfa sem endurspeglar sem best gengisskráningavogina.

Valdimar Bjarnason

Gengisskráningavog

(Byggð á viðskiptum 2004)

Land	Mynt	Vog
Bandaríkin	USD	23,03
Bretland	GBP	12,1
Kanada	CAD	1,1
Danmörk	DKK	8,13
Noreigur	NOK	6,04
Svíþjóð	SEK	3,87
Sviss	CHF	1,21
Evrusvæði	EUR	41,14
Japan	JPY	3,83
		100
Norður Ameríka		24,13
Evrópa		72,49
Þ.a. Evrópusambandið		65,24
Japan		3,38
		100

Er raunhæft að tvöfalda mjólkurframleiðslu á Íslandi á næstu árum?

Málþing 31. janúar 2006 í Pingborg Hraungerðishreppi

Félag kúabænda á Suðurlandi boðar til málþings um stöðu og möguleika íslenskrar mjólkurframleiðslu. Málþingið verður haldið í félagsheimilinu Pingborg í Hraungerðishreppi 31. janúar og hefst kl. 12.00.

Framsöguerindi eru eftirfarandi:

- Staða og horfur í mjólkurframleiðslu
 - Sveinn Agnarsson Hagfræðistofnun Háskóla Íslands
- Markaðsmöguleikar erlendis
 - Guðbrandur Sigurðsson forstjóri MS
- Möguleikar til lækkunar framleiðslukostnaðar á kúabúum
 - Elvar Eyvindsson bóndi Skíðbakka II, Landeyjum.

Að loknum framsöguerindum verða umræður og fyrirspurnir til framsögumanna. Kúabændur og aðrir áhugamenn um fundarefnið hvattir til að fjölmenna.

Stjórn Félags kúabænda á Suðurlandi

Hæstu hrútar í BLUP 2005

Á fundi sauðfjárræktarnefndar BSSL í ágúst 2005 var ákveðið að verðlauna hrúta út frá BLUP upplýsingum. Sem skilyrði var sett að verðlaunahrútur yrði að hafa átt afkvæmi næsta ár á undan.

Verðlaunað var út frá heildareinkunn þar sem:

Fita gildir 60%

Gerð gildir 40%

Lágmark 100 á hvorn eiginleika

Ákveðið var að verðlauna 5 hrúta í hverri sýslu nema þar sem fleiri hrútar voru með sömu heildareinkunn urðu þeir allt að 7 í einstökum sýslum.

Eftirfarandi hrútar hlutu viðurkenningu:

A-Skaftafellssýsla

1. Bjartur 02-353, Stapa, f. Áll 00-868, einkunn 132,8
2. Vorm 03-276, Holtahólum, f. Melur 01-200, einkunn 132,2
3. Áll 02-766, Vík, f. Áll 00-868, einkunn 120,8
4. Kristall 02-102, Fornustekjum, f. Áll 00-868, einkunn 120,6
- 5-6. Bati 02-222, Holtaseli, f. Áll 00-868, einkunn 120,0
- 5-6. Ópal 03-113, Fornustekjum, Kristall 02-102, einkunn 120,0

V-Skaftafellssýsla

- 1-2. Spakur 00-325, Pétursey, f. Lækur 97-843, einkunn 123,8
- 1-2. Fjölur 02-016, Borgarfelli, f. Dalur 97-838, einkunn 123,8
3. Fengur 02-742, Hunkunbökkum (PH), f. Dalur 97-838, einkunn 121,8
4. Tenór 02-006, Hraungerði, f. Vinur 99-867, einkunn 121,6
- 5-6. 99-570, Hvammi, Garpur 92-808, einkunn 118,6
- 5-6. Búi 03-114, Borgarfelli, f. Otur 00-662, einkunn 118,6

Rangárvallasýsla

1. Hnöttur 02-111, Kaldbak, f. Áll 00-868, einkunn 129,2
2. Sopi 00-154, Teigi, f. Lækur 97-843, einkunn 124,4
3. Kaldi 03-379, Selalæk, f. Hnöttur 02-111, einkunn 123,4
4. Djákni 03-119, Skarði, f. Arfi 99-873, einkunn 120,0
- 5-7. Trefill 03-111, Kaldbak, f. Hnöttur 02-111, einkunn 119,8
- 5-7. Tópas 02-123, Bólstað (f. Djúpadal), Opal 01-335, einkunn 119,8
- 5-7. Austri 00-435, Skarði, f. Lækur 97-843, einkunn 119,8

Árnessýsla

1. Fannar 01-379, Pverspyrnu, f. Lækur 97-843, einkunn 123,4
2. Álfur 03-879, Hlemmiskeiði II, f. Áll 00-868, einkunn 122,6
3. Kistill 01-280, Gýgjarhólskoti, f. Sjóður 97-846, einkunn 122,0
- 4-5. Biti 96-704, Ósabakka, f. Bútur 93-982, einkunn 119,6
- 4-5. Biti 02-012, Oddgeirshólum, f. Dreitill 00-891, einkunn 119,6

Bændur, skógræktarfolk og garðeigendur

Erum byrjuð að taka við áburðarpöntunum fyrir vorid.

Þjónustufulltrúar okkar búa að áralangri reynslu við sölu og ráðgjöf á áburði og sáðvöru. Vinsamlegast hafið samband og fáið nánari upplýsingar.

Áburðarpöntun

Aukið vöruframboð
Verð, gæði, þjónusta
Sölumenn í héraði

Óskum viðskiptavinnum okkar gleðilegra jóla og farsældar á komandi ári.

Aburðarverksmiðjan

Aburðarverksmiðjan hf • Gylfahlöt 9 • 112 Reykjavík
Sími: 580 3200 • Fax: 580 3209 • aburdur@aburdur.is • www.aburdur.is

Tilboð í endurfjármögnun

Ástæða þess að hér eur settir niður línur á blað er að undirritaður ásamt öðrum starfsmönnum á Búnaðarsambandi Suðurlands hafa undanfarnar vikur verið að fara yfir tilboð frá bönkunum í heildarfjármögnun á búunum. Hefur þetta verið allnokkur vinna og sem betur fer hafa bændur leitað til BSSL með aðstoð og yfirlestur. Nú er hér ekki verið að segja að bændur séu ekki fullfærir að fara yfir þessi tilboð sjálfir en það er ýmislegt í þessum tilboðum sem er í "smáa letrinu" og kannski "gleymist" að segja frá öðru sem skiptir líka máli. Ég ætla hér að fjalla sérstaklega um tilboðin sem slík og innihald þeirra.

Íbúðarhúsálán

Í flestum þessum tilboðum er nýtt hámarksveðrymi íbúðarhúss á staðnum og val er um tímalengd 5 til 40 ár, misjafnt eftir bönkum. Að uppfylltum ákveðnum kröfum eru vextir á nýjum íbúðarlánnum 4,35 % og 4,6% hjá íbúðarlánasjóði, hjá Landsbanka eru þeir 4,45% SPRON 4,35% Íslandsbanka 4,35 og Kb banka 4,15%.

Uppgreiðsla er heimil hvenær sem er á lánstímanum en það **kostar 2% að fá að leggja inn á lánið**. Sem sagt það kostar 400 þúsund að greiða upp 20 milljón króna lán!

Með þessu er bankinn búinn að binda viðskiptamanninn nokkuð vel við bankann. Þó er uppgreiðsla eða innágreiðsla heimil án þóknunar við enduskoðun vaxta á 5 ára fresti ef fólk velur lán með breytilegum vöxtum sem er afar lítið um. Flestir velja fasta vexti út lánstímann og eru með því búnir að fyrirgera því að greiða inn á lánið kostnaðalaust. Vextir á þessum lánnum koma ekki til endurskoðunar og er uppgreiðsla því ekki heimil án þóknunar.

Þetta er rétt að athuga vel áður en tekið er lán til 40 ára.

Einnig má ekki gleyma því að ýmis skilyrði eru fyrir þessari lánveitingu og eru þau misjöfn eftir bönkum og þar má helst nefna launareikning, lífeyrissparnað, ýmisskonar klúbbaðild, greiðslukort, launavernd og svo má lengi telja.

Af þessu má sjá að viðskiptamaður er orðinn nokkuð bundinn við bankann vegna þess að ef hann segir upp þessum skilyrðum hækka vextir lánsins.

Þessi lán eru flest jafngreiðslulán og eins og allir þekkja lækkar höfuðstóll þeirra lána ekkert fyrstu árin þar af leiðir er ekkert veðrymi fyrir frekari lántökum í þessum flokki í bráð (nema verðgildi hússins hækki). Þannig að í sumum tilvikum er búið að veðsetja húsið til næstu 40 ára til að greiða upp vélakaup og aðrar rekstrarskuldir.

Að gefnu tilefni er rétt að taka það fram að íbúðalán sem tekið er með veði í íbúðarhúsi og notað til að greiða upp rekstrarskuldir er flokkað sem rekstrarlán og hægt að gjaldfæra vexti af því í rekstrarreikningi. En ef hluti af þessu láni var notaður til að endurfjármagna eldra lán sem hvíldi á íbúðarhúsinu má ekki gjaldfæra vaxtagjöld af þeirri upphæð. En væntanlega á bóndi rétt á vaxtabótum af upphæðinni séu aðstæður hans þannig.

Framkvæmdalán

Þá er komið að frekari lántökum. Purfi rekstraraðili meira en hægt er að veðsetja á íbúðarhúsið er jörð og húsakostur veðsett og vaxtakjör eru þar frá 4,6 %. Í þessum tilvikum er það bankinn sem verðmetur jörð og húsakost og ákveður veðsetningarhlutfall. Heimilt er að greiða upp eða inn á lán á lánstímanum án uppgreiðslugjalds. Þegar hér er komið sögu er ekki sama hvort rekstraraðili er með íbúðarlán eða ekki, því íbúðalán taka fyrsta veðrétt og því verða frekari lántökur á öðrum veðrétti. Bankinn tekur tekur mið af því þegar boðin verða vaxtakjör. Hér ber að huga að því hvort lánið ber fasta eða breytilega vexti.

Vaxtalækkun eða lækkun afborgunarhluta

Það hefur mikið verið í umræðunni hugtakið "lækkun á afborgun á mánuði" og það er eins og það sé aðalmálið, sem er í rauninni ekki! Í flest öllum tilvikum sem ég hef skoðað er lækkun vaxtagreiðslu á ársgrundvelli aðeins brot af lækkun á afborgunarhlutanum sjálfum. Það segir sig sjálft að lánapakki sem hefur meðallengd 10-15 ár er lengdur upp í 25-40 ár hefur umtalsverða lækkun á afborgun í för með sér. Í ýktustu dæmunum hef ég séð lánstímann þrefaldaðan en raunvaxtasparnaður var ekki svo mikill, en þetta hafði mikil áhrif á heildargreiðslubyrði.

Þegar endurfjármagnað er til langs tíma verður heildarvaxtakostnaður meiri en á lánnum með skemmri endurgreiðslutíma.

Bundinn við bankann

Að lokum er rétt að geta þess að eftir að hafa endurfjármagnað sig hjá viðskiptabanka versnar öll samningsstaða rekstraraðila. Hann er bundinn ýmsum skilyrðum vegna íbúðalánsins og kannski kostar það eitthvað. Bankinn er kominn með fyrsta, annan og þriðja veðrétt og jafnvel meira. Eignin er verðminni í sölu fyrir þann aðila sem ekki er í viðskiptum hjá sama banka og á veðin. Einnig eru vextir á skammtímafjármögnun svo sem yfirdrætti orðin stærð sem erfitt er að prúttu um vegna þess að viðskiptamaður er bundinn við bankann í formi veða, vaxtakjara og klúbbaðilda. Og ekki verður hægara hjá viðskiptamanni að fara í næsta banka til að fá yfirdrátt því bankinn mun væntanlega ekki bjóða nein súperkjör þar sem hvorki velta né útlán eru hjá bankanum.

Af þessu má sjá að það er að mörgu að hyggja og margt er í smáa letrinu og öðru er kannski ekki sagt frá eða ekki er spurt um.

Fjármálaþjónusta Búnaðarsambands Suðurlands er að aðstoða bændur og aðra rekstraraðila við yfirlestur og ákvarðanatöku vegna tilboða í endurfjármögnun og eru þeir hvattir til að hafa samband ef spurningar vakna.

Valdimar Bjarnason

Einstaklingsmerkingar nautgripa og gripagreiðslur - Helstu minnisatriði -

- Allir kálfar fæddir eftir 1. september 2003 eiga að vera merktir og skráðir í MARK.

- Allir nautgripir eiga að vera merktir og skráðir í MARK fyrir 1. janúar 2006.

- Ekki er krafist endurmerkingar á gripum fæddum fyrir 1. september 2003 séu þeir einstaklingsmerktir á fullnægjandi hátt og skráðir í skýrsluhald BÍ.

- Allir kálfar sem settir eru á eða seldir milli bóa skulu merktir á fæðingarbúi.

- Kálfa sem slátrað er innan við 30 daga frá fæðingu þarf ekki að merkja.

- Skráning nautgripa fer fram annað hvort gegnum skýrsluhald BÍ eða í sérstaka hjarðbók. Skrá skal:

- ✓ Einstaklingsnúmer dýrs.
- ✓ Fæðingarmánuð og ár.
- ✓ Valnúmer, ef um slíkt er að ræða.
- ✓ Kyn dýrs.
- ✓ Stofn dýrsins.
- ✓ Einstaklingsnúmer móður.
- ✓ Dagsetningu slátrunar og ef dýrið ferst eða glatast.
- ✓ Alla flutninga lífdýra til og frá hjörð, bæði varanlega og tímabundna.
- ✓ Auk þess;
 - nafn, heimilisfang og bú- eða bæjarnúmer sendanda og móttakanda;
 - fjölda dýra sem eru flutt/seld;
 - einstaklingsnúmer dýra sem eru flutt/seld.
- ✓ Dagsetning flutnings.
- ✓ Móttekin plötumerki.

- Hjarðbók er hægt að nálgast hjá Búnaðarsambandinu, Bændasamtökunum eða á heimsíðunum www.bssl.is eða www.bondi.is.

- Merki er hægt að panta á www.bufe.is, hjá Búnaðarsambandinu eða Bændasamtökunum. BÍ safnar saman merkja-pöntunum og sendir merkjaframleiðandanum á 2ja vikna fresti, 6. og 21. hvers mánaðar. Um 20 daga tekur að framleiða pöntunina og senda heim til bænda.

Gripagreiðslur

Frá og með verðlagsárinu 2006/2007 verða teknar upp gripagreiðslur skv. samningi um starfsskilyrði mjólkurfram-

leiðslu. Þar segir m.a. að greiðslunum skuli ráðstafað til aðila er eiga kýr sem eru einstaklingsmerktar og hafa átt að minnsta kosti einn kálf samkvæmt upplýsingum úr einstaklingsmerkingakerfinu MARK.

Ríkissjóður greiðir að hámarki út á samtals 27.400 kýr, sem er meðalkúafjöldi á árunum 2000-2002. **Grundvöllur gripagreiðslna er meðalfjöldi einstaklingsmerktra kúa á viðkomandi búi næstliðið verðlagsár.** Ef heildarfjöldi einstaklingsmerktra kúa á landinu er lægri en 27.400, hækkar greiðsla á kú hlutfallslega. Greiðslur á grip fara eftir fjölda kúa á hverju lögbýli skv. eftirfarandi töflu:

Hlutfall gripagreiðslna	
Fjöldi kúa	Hlutfall óskertrar greiðslu
1-40	100 %
41-60	75 %
61-80	50 %
81-100	25 %
101 og yfir	0 %

Ef fjöldi kúa á lögbýli fer yfir 170 skerðast gripagreiðslur um 25% fyrir hverjar 10 kýr sem umfram eru, þannig að bú með fleiri en 200 kýr nýtur ekki gripagreiðslna. Framkvæmdanefnd búvörusamninga setur nánari reglur um greiðslur gripagreiðslna.

Á næsta verðlagsári fara 427 millj. kr. í gripagreiðslur þannig að greiðsla á kú verður að lágmarki 15.584 kr. Þessi upphæð er miðuð við verðlag í nóvember 2005 og tekur breytingum samkvæmt vísitölu neysluverðs. Um síðust áramót voru mjólkurkúr í landinu 24.395 og eigi þær allar rétt til gripagreiðslu nemur hún 17.504 kr/kú. Þarna er ekki gert ráð fyrir skerðingu vegna bústærðar né heldur að ekki eru allir gripir skráðir sem hækka þá greiðsluna á hvern skráðan grip sem því nemur.

Af framangreindu verður ekki annað ráðið en að þeir aðilar sem rétt eiga á gripagreiðslum en hafa ekki merkt eða skráð gripi sína í MARK séu þegar farnir að tapa rétti til óskertra gripagreiðslna þar sem grundvöllur þeirra er meðalfjöldi gripa næstliðið verðlagsár. Gripagreiðslur verðlagsársins 2006/2007 munu taka mið af meðalfjölda skráðra kúa á yfirstandandi verðlagsári. Það er því ekki hægt annað en ráðleggja mönnum að merkja og skrá gripi sína svo fljótt sem verða má í einstaklingsmerkingakerfið MARK.

Upplýsingar um merkjapantanir og skráningar gefur undirritaður í síma 480 1808 eða með tölvupósti, mundi@bssl.is.

Guðmundur Jóhannesson

Nýr valkostur

KEMIRA
GrowHow
partnership • knowledge • solutions

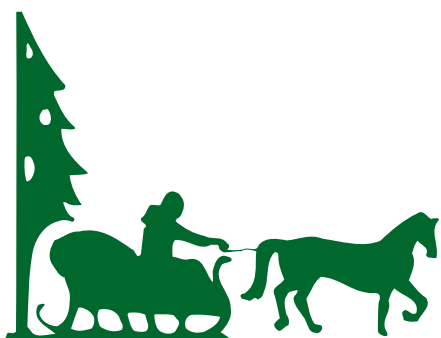
Einkorna áburður frá Kemira GrowHow **Reiknaðu dæmið til enda**

Verð miðast við:

- pöntun fyrir 15. janúar 2006
- vaxtalaus greiðslu á eindaga 15. maí 2006
- þjónustu heim á hlað

Hringdu og fáðu tilboð

**Óskum viðskiptamönnum okkar um allt
land gleðilegra jóla og farsældar á nýju ári
og takk fyrir frábærar móttökur.**

Betra land

Betra land ehf. - Dugguvogi 2 - 104 Reykjavík

Sími 581 3500 - Fax 581 3501 - betraland@betraland.is - www.betraland.is